

ԼՈՒՐԵՐ

Սահմանադրական Բարեփոխումներու Յանձնաժողովը Պիտի Սկսի Գործել

Վարչապետի որոշմամբ սկսած է սահմանադրական բարեփոխումներու մասնագիտական յանձնաժողովի ստեղծման գործընթաց: Յանձնաժողովը կազմուած պիտի ըլլայ 15 անդամէ, կազմին մէջ ի պաշտօնէ պիտի ընդգրկուին արդարադատութեան նախարարը եւ Մարդու իրաւունքներու եւրոպական դատարանի մէջ Հայաստանի ներկայացուցիչը, Մարդու իրաւունքներու պաշտպանը, բացի այդ, դատաւորներու ընդհանուր ժողովի 1 ներկայացուցիչ, 6 գիտնական անդամ, հասարակական կազմակերպութիւններու 2 ներկայացուցիչ, մէկական ներկայացուցիչ ալխորհդարանական խրաժանչիւր խմբակցութիւն պիտի ունենայ:

Ազգային ժողովի ամենամեծ ընդդիմադիր խմբակցութիւնը՝ «Բարգաւաճ Հայաստանը», հարցը դեռ չէ քննարկած:

«Լուսաւոր Հայաստանը» պիտի մասնակցի Սահմանադրական բարեփոխումներու մասնագիտական յանձնաժողովի աշխատանքներուն: Թէ՛ ո՞վ պիտի ըլլայ անոնց ներկայացուցիչը, ըստ խմբակցութեան զեկավար իտմոն Մարդու կանի, պիտի որոշեն ապագային: Ի՞նչ օրակարգով պիտի մասնակցին, Մարդու կանի խոսքով՝ ընդդիմութեան կողմէ դեռ Սերժ Սարգսեանի կառավարման ժամանակ քաղաքական օրակարգ գարձած խնդիրները պէտք է լուծուին: Մարդու բանը պարբերաբար կը յայտարարէ, որ սուվըրվարչապետական համակարգը յեղափոխութենէն ետք ալ, ըստ էութեան, կը շարունակուի պահպանուիլ: Կը կարծէ՛ եթէ մնայ միանձնեայ քաղաքական կառավարման համակարգը, դարձեալ յնդուելու պիտի ըլլան:

«Հիմա կայ առիթ այդ մոնուփու քաղաքական համակարգը վերափոխելու, դրա քաղաքական կամքն այսօրուայ վարչապետը յայտարարել է, որ ունի, մենք էլ պատրաստ ենք նրա հետ լծուելու

Եւ այդ կամքը կեանքի կոչելու եւ ունենալու այնպիսի Սահմանադրութիւնը, որ վաղը, միւս օրը որեւէ մէկի համար, որեւէ ուժի համար խնդիր չլինի քաղաքական գործընթացներում մասնակցութեան եւ խնդիր չդառնաց, որ երկրում նորից յեղափոխութեան կարիք ու անհարժեալութիւն լինի», -ըսած է ան:

Իշխանական «Իմ քայլէն» վահագն Յովկակիմեանն ըսած է՝ խմբակցութեան մէջ դեռ չեն քննարկած, թէ՛ ներկայացուցիչի հարցը, թէ՛ օրակարգի հարցը: Ան իր անձնական կարծիքը յայտնած է՝ Սահմանադրութենէն պէտք է հանել անձերը. - «Քանի որ նախկինում անձերով պայմանաւորուած է գորեւ թեքսթը, պէտք է թեքսթի մէջից հանել անձերին, այսինքն՝ այս ամէնը պիտի արուի, բայց միեւնոյն ժամանակ, օրինակ, երբ յանձնաժողովը ձեւաւորուի, ընդհանուր բանավէճը զնալու է, ես համոզուած եմ, որ՝ նախագահական, խորհրդարանական, թէ կիսանհամական, այսինքն՝ այս Յ կառավարման մոտենէրից որով է Հայաստանը շարունակելուիր զարդարումը»:

Սահմանադրական բարեփոխումներու յանձնաժողովը պիտի սկսի աշխատիլ ֆետրուար ամսուանը ընթացքին

Քոչարեանի Դատը Դարձեալ Յետաձգուեցաւ Փաստաբանի Բացակայութեան Պատճառով

Երեւանի ընդհանուր իրաւութեան դատարանը՝ նախագահութեամբ դատաւոր Աննա Դանիելեկեանի, (Շենգաւիթի նստավայր) մէկնարկած է ՀՀ երկրորդ նախագահ Ռոպերթ Քոչարեանի եւ միւսներու գործով հերթական նիստը:

Դատարանի դահլիճ մուտք գործած Ռոպերթ Քոչարեանին դատարանին մէջ ներկայ քաղաքացիներու մէկ մասը դիմաւորած է բացականչութիւններով ու ծափահարութիւններով, միւս մասն ալ՝ «ամօթ, ամօթ» վանկարկումներով:

Քանի մը քաղաքացիներ ծափահարութիւններով դիմաւորած են նաեւ դատաւոր Աննա Դանիելեկեանը: Ան յայտարարած է որ, նիստէն ամիջապէս առաջ ստացած են եռլրի Խաչատրուովի փաստաբան Միհրան Պօղոսեանի դիմումը:

«Հաշուի առնելով, որ դատարանը այս գործի քննութեան ընթացքում չի ապահովուած մրցակցութեան սկզբունքը, պաշտպանութեան կողմը գործում է խիստ անբարենպաստ պայմաններում եւ փաստաբանների հասցէին սպանուած հարազատ ունենալու առաջանագրուել, դատարանը որեւէ հիմք չունի արձանագրել, որ պաշտ-

Մասնաւոր Ոլորտին Մէջ Զբաղուածներու Թիւն Աւելցած է 40 Հազարով

Հայաստանի մէջ 2019 թուականի 9 ամսուան արդիւնքներով մասնաւոր հատուածի մօտ զբաղուածներու թիւն աւելցած է 40 հազարով: «Արմէնբերես»-ի հաղորդմամբ՝ հրաւիրուած ասուլիսի ժամանակ այս մասին յայտնած է ՀՀ տնտեսութեան նախարար Տիգրան Խաչատրեանը:

«9 ամսուայ արդիւնքներով մասնաւոր հատուածում զբաղուածութիւնը, ըստ պաշտօնական թուերի, ունի 40 հազարով աճ: Դրանցից 5 300-ը վերաբերում են մշակող արդիւնքներութեանը, 12 400-ը՝ մէծածախ եւ մանրածախ առեւտրին, 4 300 աշխատատեղ աւելցած է կացութեան եւ հանրային մննդի ուրասում», -ըսած է Խաչատրեանը:

2 300 աշխատատեղ աւելցած է նաեւ կապի եւ տեղեկատութեան ուրասուն մէջ, 2 100 աշխատատեղ՝ տեղեկատուական արհեստագիտութեան ուրասում մէջ եւ 2 700-ը՝ այլ ծառայութիւններու մէջ:

2019 թուականին արտահանման աճը աճը պիտի ըլլայ 9-10 տոկոսի սահմաններուն մէջ, ըսած է Տիգրան Խաչատրեանը:

«Մէնք արդեն 11 ամիսների արդիւնքում ունենք 9 տոկոս արտահանման աճ: Դրանք շարունակում են լինել այն ուղղութիւնները, որոնք տարեսկզբից առանձնանում էին որպէս արտահանման առաջատար ուղղութիւններ: Քոնեակի արտահանուածն աճել է 26,7 տոկոսով, ծխախոտը՝ 9, պղնձի խտանիւթը՝ 16,8, շոքուատի արտահանուածը՝ 14,6, մրգային գինինները՝ 75 տոկոսով, խաղողի գինինները՝ 26 տոկոսով: Սրանք մի քանի ապրանքախմբեր էին, որոնք ընդգծուած առաջատար ազդեցութիւնները պարագանեան աճի վրայէ: Եւ մենք կանխատեսում ենք, որ տարուայ արդիւնքներով պարագանուածը հանրապետուած նախարարի նախարարութեան մասին աճի վրայէ: Եւ մենք կանխատեսում ենք, որ տարուայ արդիւնքներով պարագանուածը հանրապետուած նախարարութեան մասին աճի վրայէ:

2020 թուականին համար կառավարութիւնը ներդրուածներու աճ կը սպասէ, ասուլիսի ժամանակ ըսած է տնտեսութեան նախարարը:

Հայտ նախարարի՝ ներդրուածներու 2019 թուականի ցուցանիշը դեռ այն չէ, որ կառավարութեան նպատակներուն մէջ կայ: Բայց, ըստ անոր, կառավարութիւնը վստահ է, որ 2020 թուականի ցուցանիշն արդէն էականօրէն տարեք պիտի ըլլայ նախորդ տարուընէ:

2019 Թուականի Տուեալներով Հայաստանէն Մեկնողներու Թիւլ 9 Հազար 467-ով Աւելի Եղած է Ժամանողներու Թիւլ էն. Վարչապետ

ՀՀ վարչապետ Նիկոլ Փաշին-եանը ֆէյսպութեան իր էջին մէջ ուշագրաւ թիւլեր հրապարած է՝ վերջին տարիներու ընթացքին Հայաստանէն մէկնողնող եւ Հայաստան ժամանող քաղաքացիներու թիւլի վերաբերեալ:

«2019 թուականին Հայաստան է ժամանէլ 5 միլիոն 339 հազար 796 մարդ:»

2018 թուականին Հայաստան է ժամանէլ 4 միլիոն 785 հազար 875 մարդ:

2017-ին Հայաստան է ժամանէլ 4 միլիոն 373 հազար 117 մարդ:

2017-ի համեմատ 2019-ին Հայաստան է ժամանէլ 966 հազար 679-ով, կամ 22,1 տոկոսով աւել մարդ:

Նշեմ, որ 2019 թուականի արդիւնքներով Հայաստանից մէկնողների թիւլը 9 հազար 467-ով պարբերութիւններու մասին աճի բացահամար պարբերութիւնների թիւլը 133 հազար 826-ով:

Ց. Այս հաշուարկում միեւնոյն անձի բազմակի այցելութիւնները հաշուարուած չեն: Միեւնոյն անձի բազմաթիւ մէկնուածների թիւլը աւել է եղել, կրկին ուշագրութիւնները՝ 133 հազար 826-ով:

2017 թուականի արդիւնքներով, ուշագրութիւններ, Հայաստանից մէկնողների թիւլը չէ աշխատառուած չէ առնելու միայն մէկը», -ըսած է վարչապետը:

տաբանի քայլը ակնյայտ ցուցադրական որակեց:

Նիստը յետաձգուած է: Յաջորդ նիստը նշանակուած է Յունուաւար 21-ին, ժամը 13:00-ին:

Թուրքիան Եւ Ազգային Փոքրամասնութիւններու Բնաշնչումը

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ԱԴՐԱՇԵԱՆ

Էրտողանի ներխուժումը Սուրբ Հոգ Հիւսիսացին շրջան՝ քիւրտ ընակիչները եւ մարտիկները սահմանէն հեռու մղելու համար, անպայման ցոյց կու տայ Թուրքիոյ հեռաւոր նպատակները եւ ծրագիրները այդ շրջանին հանդէպ. անկասկա՞ծ, Սուրբիոյ քիւրտ մարտիկներուն վտարումը սահմանէն տասնեակ քիւրմեթրեր հեռու պիտի արգիլէ անսնց շփումը Թուրքիոյ մէջ Քիւրտիստանի Աշխատաւորական կուսակցութեան (PKK) քիւրտերուն հետ, պիտի իսկէ կապերը եւ դադրեցնէ յարաբերութիւնները անոնց միջեւ, ինչպէս նաեւ պիտի սաստկացնէ շրջափակումը Թուրքիոյ քիւրտերուն դէմ: Սակայն, էրտողանի վերջնական նպատակը այդ տարածաշրջանը ամբողջութեամբ եւ ընդիշիշտ քիւրտերէ դատարկելէ եւ տարածաշրջանի ցեղացին քարտէսը փոխել. թէեւ հոն արաբներ, քրիստոնեաներ եւ ուրիշներ ալ կ'ապրին, սակայն բոլորն ալ Թուրքիոյ համար դաւաճաններ են:

Թուրքերը սուրով ու թուրով կը հալածեն երկրի փոքրամասնութիւնները. միաժամանակ, համայն աշխարհը կը դիտէ այդ իրադարձութիւնները, Թուրքիոյ դէմ կ'արտայացուուի, անոր կը սպառնայ, սակայն ոչ մէկ գործնական քայլ կ'առնէ զայն սանձելու համար: Թուրքերը շատ երկիրներ ու տարած քններ գրաւած են, ի միջի այլոց նաեւ Արեւմտեան Հայաստանը, արաբական եւ այլ երկիրներ, ամէն տեղ միջնադարեան մութիւնարի մէջ ձգելով: Այդ վայրերու բնակիչները թրքական ազգայնամոլութեամբ իշխնեցին եւ բոլորը թրքացնել ուղեցին, ու պէտք ըսել՝ մասամբ յաջողեցան... Պոլիսը, որ Արեւելեան Հռոմէական կայսրութեան մայրաքաղաքն էր մինչեւ 1453 թուրական, օսմանցիները զայն գրաւելի ետք իրենց մայրաքաղաքը դարձուցին (1453-1923) մինչեւ Աթաթուրքի իշխանութեան գլուխ գալը, երբ ան Թուրքիոյ մայրաքաղաքը ըրատ Անգարան: Ներկայիս, Պոլիսը Թուրքիոյ ամենամեծ քաղաքն է՝ 15 միլիոն բնակչութեամբ, իսկ հոն յոյներուն թիւը միայն երեք հազար է:

Պալքաններու մէջ Պոսնիան
մէկ այլ օրինակ է. հոն թուրքերը
խալամութիւն տարածեցին եւ երկ-
րի մշակութային ու ընկերային
աշխարհայեացքը փոխեցին. իսկ
Արեւմտեան Հայաստանի կացու-
թիւնը աղէտ մըն է, մէծ դժբախ-
տութիւն մը, կորուստ մը, զոր կը
յուսանք վաղ թէ ուշ ետ կը դառնայ
տէրերուն՝ մեզի, հայութեան: Ար-
դարեւ, երկիրը դատարկուած է իր
հայ բնակչութենէն, իսկ հոն մնա-
ցած հայերը, որոնք արդէն իսկ
խալամցած են, իրենց արմատները
կը փնտուն: Միայն տասնեակ մը
հազարով հայ մնացած է Պոլիս եւ
այլուր: Եկեղեցիներուն մէծ մասը
մզկիթներու վերածուած է եւ տա-
կաւին կը վերածուի. մնացածն ալ
անմխիթար վիճակի մէջ՝ կիսա-
փուլ կամ բոլորովին խոնարհած:
Բոլորը պղծուած եւ մաս մըն ալ
ախոռներու վերածուած են. իսկ
մշակութային կոթողները արդէն
իսկ անհետացած են, մնացածն ալ
օրէ օր կա՞մ կ'անհետանայ, կա՞մ
թրքական դրոշմ կը ստանայ: Պոլ-
սոյ հայութիւնը, սակայն, դեռ կը

զոյատեւէ իր եկեղեցական, մշակութային եւ կրթական հաստատութիւններով։ Պութանի եւ ձպիրէի քրիստոնեաներն ալ ունեցան հայքուն նոյն ճակատագիրը։

Հիմա հերթը քիւրտերունն է.
անոնց թիւը թուրքիոյ մէջ քսան
միլիոն կը նկատուի. անոնք մէծա-
մասնութեամբ երկրի արեւելեան
եւ հարաւ-արեւելեան մասերը կը
բնակին. անոնցմէ երեք միլիոն ալ
Պոլիս կը գտնուի եւ բաւական լաւ
կազմակերպուած գաղութ ունի: Պոլ-
սոյ քիւրտերը յաջողեցան խումբ
մը քիւրտ եւ համակիր թեկնածու-
ներ, ի միջի այլոց նաեւ հայ ազգի
զաւակ Կարո Փայլանը, քրտամէտ
Ընկերվար Ժողովրդական կուսակ-
ցութեան կողմէ թուրքիոյ խորհր-
դարանի անդամ ընտրել. անոնք
նաեւ մէծ դեր ունեցան Պոլսոյ նոր
քաղաքապիտ Աքրամ Իմամ Օղլուի
ընտրութեան մէջ, սակայն ասոնց
ազգեցութիւնը միայն քաղաքա-
կան է, մինչդեռ գէնքը գիւղացինե-
րուն ձեռքն է:

Ներկայիս, էրտողանի համար ներքին ամենամեծ մարտահ-

րաւէրը քրտական ազգային ազա-
տագրական շարժման վերջ տալ է:
Քիւրտիստանի Աշխատաւորական
կուսակցութիւնը (PKK), որ հիմն-
ուած է 1978ին Տիգրանակերտի
Ֆիս գիւղը՝ Ապտուլլահ Օճալանի
ղեկավարութեամբ, հիմնումէն տա-
րիներ ետք գէնքի դիմեց: 1984էն ի
վեր այդ կուսակցութիւնը կը պայ-
քարի Թուրքիոյ պետութեան դէմ.
Ճերթ ընդ ճերթ զինադադարներ
եղած են (1999-2004 և 2013-2015):
Իսկ 1999էն ի վեր անոր ղեկավար
Օճալանը բանտարկուած կը մնայ,
սակայն պայքարը կը շարունակ-
ուի:

Հստ Սեւրի դաշնագիրին, որ
ստորագրուած է 10 Օգոստո 1920ին,
Թուրքիոյ հարաւ-արեւելեան
շրջաններէն մաս մը՝ Արեւմտեան
Հայաստանի հարաւի սահմանէն
դէպի իրաք, քիւրտերու ինքնա-
վար շրջան իբրեւ որոշուած էր,
սակայն Լօզանի դաշնագիրով՝
1923ին, այդ որոշուած վերջ գտաւ:
Քիւրտերը իրենց երազած մէծ
հայրենիքի քարտէսը գծեցին ըստ
իրենց ցանկութեան, «Մեծն Քիւր-
տիստան»ի քարտէսը, որուն մէծ
մասը Թուրքիա կը գտնուի:

Աթաթուրք քիւրտերը «լեռան թուրքերը» անուանեց. անոնց

արգիլեց գրական եւ կրթական
մշակութային ասպարէզի մէջ իրենց
ազգային լեզուն գործածել կամ
թերթեր հրատարակել քրտերէնով։
Ան նաեւ արգիլեց գրական քաղա-
քական կուսակցութիւններ հիմնել։
1925ի Շէյխ Սայիտ Փիրանի յեղա-
փոխութիւնը՝ Ընդդէմ Աթաթուր-
քի, առաջինը եղաւ քիւրտերուն
կողմէ, բայց չաջողեցաւ։ Շէյխ
Սայիտ իր զինակիցներով մահա-
պատիժի ենթարկուեցաւ, հարիւ-
րաւոր քրտական գիւղեր հրկիզ-
ուեցան, բնակչութիւնը հեռացուե-
ցաւ, ինչպէս նաեւ քիւրտերու ու-
նեցուած քները թալանուեցան
թուրք զինուորներու կողմէ։ Պատ-
մութիւնը կրկնուեցաւ. այս ան-
գամ, սակայն, զոհերը քիւրտերն
էին, որոնք 1915թ., այդ դէպքերէն
միայն 10 տարիներ առաջ, թուր-
քերուն հետ միասին կոտորեցին
մեր ազգը, այրեցին մեր գիւղերը,
թալանեցին հայուն ունեցուած քը
եւ բռնաբարեցին հայ կիներն ու
կոյսերը։

1927-1930 թուականներուն,
Արարատ լեռան մօտակայ գիւղե-
րուն մէջ ծայր առաւ «Ազդի»ի
յեղափոխութիւնը՝ քիւրտ զօրա-

Ծար.ը էջ 19

Պոլսոյ Քաղաքապետ Էքրամ Իմամօղլուն Այցելած է «Հրանդ Տինքի Թանգարանը»

Պոլսոյ Քաղաքապետ էքրամ Իմամօղլուն այցելած է «Ակոս» թերթի նախկին խմբագրութեան գրասենեակ, որ վերածուած է «Հրանդ Տինքի լիշողութեան» թանգարանի:

Ինչպէս կը տեղեկացնէ Պոլսոյ հայկական «Ակոս»ը, Պոլսոյ Քաղաքապետ, ընդդիմադիր «Ժողովրդահանրապետական» կուսակցութեան անդամ էքրամ Իմամօղլուն Հրանդ Տինքի այրիի, պոլ-

սահայ յայտնի ճարտարապետ Զաքարիա Միլտանովունի ուղեկցութեամբ այցելած է Հրանդ Տինքի թանգարան:

Այցն ետք Պոլսոյ Քաղաքապետը ընկերացին յանցի մէջ գրառում կատարած է՝ շնորհակալութիւն յայտնելով թանգարանը ստեղծողներուն: «Մրտին մէջ միշտ խաղաղութիւն կրող Հրանդ Տինքի հոգին թող լոյսի մէջ ըլլաց», գրած է Պոլսոյ Քաղաքապետը:

Ժընեվի Սէց Մահացած է Նազարէթ Սիրմաքէշ

Օրեր առաջ ժընեւի մէջ իր մահկանացուն կնքած նազարէթ Սիրմաքէշ անցիալ Ռւրբաթ յանձնուած է հողին: Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը կատարուած է ժընեւի Սուրբ Յակոբ առաջնորդանիստ եկեղեցւոյ մէջ:

Սիրմաքէշի Ազգացին թաղումին ներկայ գտնուած են Մայր Աթոռի ներկայացուցիչներ Տ. Խաչակարք. Պարսամեան (Վատիկանի մօտ Մայր Աթոռի յատուկ պատուիրակ) եւ Տ. Եղրաս արք. Ներսէսեան (Առաջնորդ Ռուսաստանի ներկայացուցիչների), ինչպէս նաեւ Արցախի Հանրապետութեան գործող նախագահ Տիար Բակօ Մահակեան եւ Արցախի Քաղաքական գործիչ Տիար Արտակ Յարութիւնեան:

Յաւուր պատշաճի դամբանականով հանդէս եկած է Տ. Խաչակ Մրբանան, որ իր խօսքին մէջ կարեւորած է հանգուցեալին ազգացին ինդիրներուն վերաբերեալ ցոյց տուած նախանձախնդրութիւնը եւ մինչեւ իր կեանքի վերջին պահը մէր ժողովուրդին օգտակար ըլլալու հանգամանքը:

Իր կարգին Զուիցերիութեամի առաջնորդական տեղապահ Տ. Գուսան Մ. Վրդ. Ալճանեան ընթերցած է Մայր Աթոռի գահակալ

Ն.Ս. Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի այս առթիւ պատրաստուած գիրը:

Կարդացուած է նաեւ ՀՀ նախագահ Արմէն Սարգսեանի ու վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանի յարգանքի գիրերը:

Յուղարկաւորութեան եւ թաղման արարողութեան ներկայ եղած են մէծ թիւով ազգացին-հասարակական գործիչներ, գործարաներ ու նաեւ ժընեւի համայնքի անդամներ:

Նազարէթ Միրմաքէշ հայրն էր ազգացին յայտնի բարերար Վարդան Միրմաքէշին:

Չինացի Յանդիսատեսը Տպաւորուած Ու Յիացած է Եղել Յայաստանի Ազգային Ֆիլիարմոնիկ Նուագախմբի Ելոյթներով

Չինացի հանդիսատեսը տպաւորուած ու հայցած է եղել Հայաստանի ազգացին ֆիլիարմոնիկ նուագախմբի կատարուածներով եւ երաժշտական կոլեկտիւին ընդունել է աննախաղէպէշ ջերմութեամբ: Ազգացին ֆիլիարմոնիկ նուագախումբը 10 համերգով վերջին օրերին Չինաստանի ժողովրդական Հանրապետութեան տարբերակութիւն առաջ կազմակերպութիւնը էր: Կոլեկտիւի շնական առաջին շրջագայութիւնն անցել է մէծ յաջողութեամբ: Այս մասին վատահեցնուած են նուագախմբի հանրացին կապերի բաժնից:

Ազգացին ֆիլիարմոնիկ նուագախմբի գլխաւոր պրոդիտուսեր Արման Պաղարեանը շեշտում է՝ շրջագայութիւնն անցացուել է Շանհայ, Շենժեն, Ռւսի, Չանչույ, Չանչժու, Լիչժույ, Սյամին, Ռւհան, Պեկին քաղաքներում:

Խաչատրեանի «Դիմակահանդէս» սյուխտից մինչեւ Չայկովսկու «Շենկունչիկ» սյուխտ, Մոցարտի Կարանետի կոնցերտից (մենակատար՝ Թոնի Շեն) մինչեւ Պրո-

կոփեւ՝ «Ռոմեն եւ Զուլիետ»: 10 համերգը շրջանակում ՀԱՖՆ գեղարուեստական ղեկավար եւ գլխաւոր դիրիժոր էր իրուարդ Թոփչեանի ղեկավարութեամբ չինացի ունկնդրին ներկայացուել են հայ, ոռու եւ արեւմտաեւրոպացի կոմպոզիտորների ինքնատիպ գործերը:

«Եւ որ յատկապէս կարեւոր է՝ համերգներին հնչել է հայ կոմպոզիտորների գրուած երաժշտութիւնը: Որպէս Ազգացին ֆիլիարմոնիկ նուագախումբ՝ ազգացին արժէք ներկայացնող կոլեկտիւ, մեզ համար կարեւոր է տարածել հայ երաժշտութիւնն ամբողջ աշխարհում՝ արդապիսով ապահովելով նաև մեր երաժշտութեան հանրահռչակումը», նշում է Արման Պաղարեանը՝ յաւելելով, որ կոլեկտիւը չինական բոլոր քաղաքներում աննախաղէպէշ ընդունելութեան է արժանացել:

Չինաստանում կազմակերպութեան կազմակերպութեան է Արման Պաղարեանը՝ յաւելելով, որ կոլեկտիւը չինական բոլոր քաղաքներում աննախաղէպէշ ընդունելութեան է արժանացել:

Ժար.ը էջ 14

Now serving Glendale, Burbank, and Pasadena

Helping seniors live more independently in their own homes

Օգնել տարեցներին ապրել ավելի անկախ իրենց սեփական տներում

Pacific PACE
Program of All-Inclusive Care for the Elderly

Call to learn more
ավելին իմանալու համար զանգահարեք
(800) 851-0966 | TTY (800) 735-2922 | pacificpace.org

massis

Weekly

Volume 40, No. 1

Saturday, January 18, 2020

Yerevan Commemorates the 1990 Armenian Pogroms in Baku

YEREVAN — On January 13, Prime Minister of Armenia Nikol Pashinyan, the Catholicos of All Armenians, His Holiness Garegin II, Parliament Speaker Ararat Mirzoyan, several MPs and other government officials visited the Tsiternakaberd memorial in Yerevan to pay tribute to the memory of the victims of the Armenian pogroms in Baku in 1990.

The Prime Minister laid a wreath and flowers at the monument to honor the victims of the pogroms.

In his message on the occasion of the 30th anniversary of the Armenian pogroms in Baku, Prime Minister Pashinyan stated the following:

"Today we commemorate the

victims of the Armenian pogroms, ethnic cleansing and mass deportation in the capital of Azerbaijan, Baku. Thirty years ago, the international community witnessed and condemned the massacres of the Armenian population in Baku.

As a result of the policy of increasing oppression and ethnic cleansing after the Sumgayit pogroms in 1990, out of 250 thousand Armenians living in Baku, only 35-40 thousand people remained, mostly elderly and defenceless people. Their further fate was even more tragic. Hundreds of dead, mutilated and missing, tens of

Continued on page 2

Murderer of Sevag Balıkçı Sentenced to 16 Years and 8 Months in Prison

ISTANBUL (Bianet) — The defendant in the case of Sevag Balıkçı, an Armenian citizen of Turkey who was shot dead during his compulsory military service, has been sentenced to 16 years and 8 months in prison.

Balıkçı was killed in southeastern Turkey on April 24, 2011, the 96th anniversary of the Armenian Genocide. On the day he was killed, he had 20 days to complete his service in Kozluk district of the southeastern Batman province. Compulsory military service applies to all male citizens of Turkey.

A military prosecutor's office wrote an indictment in 2011, stating that the weapon did not have a malfunction that would cause it to open fire by itself and tests showed that the weapon did not fire by itself.

It had requested the defendant, Kivanç Agaoglu, to be sentenced from four to nine years in prison for intentional killing. Expert reports also found that Agaoglu was at fault.

Diyarbakır 2nd Air Force Command Military Court sentenced Agaoglu to 4 years, 5 months and 10 days in prison for conscious and reckless killing on March 26, 2013.

Balıkçı family appealed the case at the Court of Cassation, which overturned the court ruling on procedural grounds.

A retrial began on February 8 at Kozluk Penal Court of First Instance. A witness who was also serving in the military at the time, Halil Eksi, first stated that Agaoglu deliberately killed Balıkçı but then changed his statement.

After an application by the Balıkçı family, he gave a statement again, saying that he changed his statement under pressure.

Continued on page 4

ACA Makes Rounds in Nation's Capitol

Urging Support for the US Armenia Strategic Partnership Resolution

WASHINGTON, D.C. — In an effort to garner support for H. Res. 452, Armenian Council of America (ACA) Board Chairman Sevak Khatchadorian and ACA DC Representative Taniel Koushakjian met with Congressional members on January 8 -10, urging them to vote for the US Armenia Strategic Partnership resolution.

The ACA delegation also thanked the Congressional members for their continued advocacy of issues concerning the Armenian American community and particularly for the passage of H. Res. 296 and S. Res. 150, which officially recognize the Armenian Genocide in the House of Representatives and the US Senate.

"After meeting with all Congressional members this past week, I am

optimistic about the passage of H. Res. 452," said Khatchadorian. "We received positive feedback from all the offices we visited and are confident that US-Armenia relations will continue to be strengthened through the House and Senate."

"Although we are hopeful for the future, there is a long road ahead of us in the upcoming months," added Khatchadorian. "Each and every one of us has the opportunity to contact our representatives and urge them to support H. Res. 452. As active, informed and engaged citizens, we are capable of advancing our community's interests through grassroots political advocacy."

To contact the Capitol switchboard and voice your support for H. Res. 452, call 202-224-3121.

World Bank Forecasts 5.1 Percent Growth for Armenia in 2020

YEREVAN — Armenia's GDP in 2020 is expected to edge up to 5.1%, according to the World Bank's January 2020 Global Economic Prospects.

The gross domestic products of Armenia's neighbors Azerbaijan and Georgia are forecast to grow by 2.3% and 4.3% respectively. The GDP of another neighbor-Turkey is expected to grow by 3%, while Iran's economy will show zero growth.

According to World Bank, Russia's GDP will grow by 1.6% in 2020, that of Belarus by 0.9%, Kazakhstan's GDP will edge up by 3.7%, that of Kyrgyzstan by 4%, Moldova's GDP will up by 3.6%, Tajikistan's by 5.5%, Turkmenistan's by 5.2%, Ukraine's by 3.7% and Uzbekistan's by 5.7%.

The World Bank recalls that in 2017 Armenia's GDP growth amounted to 7.5%, in 2018 it dropped to 5.2% and upped to 6.9% in 2019. The forecast for 2021 and 2022 is 5.2%.

The World Bank says growth among advanced economies as a group is anticipated to slip to 1.4% in 2020 in part due to continued softness in manufacturing. Growth in emerging market

and developing economies is expected to accelerate this year to 4.1%. This rebound is not broad-based; instead, it assumes improved performance of a small group of large economies, some of which are emerging from a period of substantial weakness. About a third of emerging market and developing economies are projected to decelerate this year due to weaker-than-expected exports and investment.

Regarding Europe and Central Asia, World Bank says the regional growth is expected to firm to 2.6% in 2020, assuming stabilization of key commodity prices.

Nagorno-Karabakh Conflict Resolution High on the Agenda of New OSCE Chairperson-in-Office

VIENNA — Conflict resolution efforts such as those of the Minsk Group Co-Chairs on the Nagorno-Karabakh conflict, the Geneva International Discussions and related mechanisms, and the Transnistrian Settlement Process will also be high on the Chairmanship's agenda, said OSCE Chairperson-in-Office, Albania's Prime Minister and Minister for Europe and Foreign Affairs, Edi Rama, in his address to the Permanent Council in Vienna on January 9.

He said under the motto 'Implementing our commitments together', Albania's OSCE Chairmanship 2020 will work towards making a difference on the ground, leveraging the Organization's acquis, and enhancing dialogue.

The Chairmanship's first priority is 'making a difference on the ground', said Rama. Under the Chair's second priority, 'leveraging our acquis', the Chairmanship would focus on enhancing security against contemporary threats and challenges such as small arms and light weapons, organized crime, human trafficking, violent extremism, cybersecurity, and on promoting the freedom of expression and of the media, and combating violence against women.

"Advancing good governance is another challenge, and I look forward to focusing on this during a high-level conference on anti-corruption in Tirana," he said.

On the third priority, 'dialogue', Rama pointed to "an undeniable surge in hate crimes and hate speech throughout the OSCE region."

He said promoting tolerance and

non-discrimination will be a major focus of the Chairmanship and at the forthcoming conference on combatting anti-Semitism in Tirana, Albania would share its experience of religious harmony.

"We will endeavor to use all OSCE instruments to advance a mutual understanding on today's security challenges, starting from the Structured Dialogue, and reducing risks through our confidence- and security-building measures," said Rama. "There will be dialogue both on policy issues, for example on environmental protection, as well as political, with fellow organizations such as the UN, the European Union, and with the civil society and the OSCE Parliamentary Assembly. Finally, since many of our challenges and opportunities stem from beyond the OSCE region, we must reinforce our platform for dialogue with the Asian and Mediterranean Partners for Co-operation."

Armenian Tax Revenue Up 16% in 2019

YEREVAN—The Armenian government on Monday reported a more than 16 percent rise in its tax revenues in 2019 and said it will increase them further this year.

The head of the State Revenue Committee (SRC), Davit Ananyan, said the tax and customs services collected just over 1.5 trillion drams (\$3.2 billion) in various taxes.

The figure exceeds the SRC's 2019 tax revenue target by 62.4 billion drams. It includes about 43 billion drams in value-added tax refunds paid back to exporters.

Ananyan primarily attributed the sizable increase to the SRC's continued efforts to improve tax administration and combat tax evasion. The government agency "helped taxpayers declare their revenues in full," he told a news conference.

One of Ananyan's deputies, Eduard Hovannisian, revealed last month that the total amount of underreported corporate revenues detected by the SRC nearly doubled in January-November 2019. The SRC is now conducting 330 criminal investigations into other instances of suspected tax fraud, he said.

Continued economic growth in Armenia, which was on course to accelerate to more than 7 percent in

2019, also contributed to the higher tax revenues.

The SRC was further helped by the fact that car imports to the country tripled last year, resulting in 95 billion drams in customs and value-added taxes.

The Eurasian Economic Union (EEU) granted Armenia five-year exemptions from its higher import duties on cars and other goods when the South Caucasus country joined the Russian-led trade bloc in 2015. This meant that up until this year second-hand cars there cost considerably less than in Russia, Kazakhstan or other

Armenian Government Hikes Child Benefits

YEREVAN — Citing the need to reverse Armenia's falling birthrate, the government approved on Thursday sharp increases in child benefits which will come into force in July.

In particular, parents will receive a one-off payment of 300,000 drams (\$625) in cash for having their first or second child. They are currently paid only 50,000 drams for the first child and 150,000 drams for the second.

The government also raised from 18,000 drams to 26,500 monthly benefits allocated to the mothers of children under the age of 2. They will also be paid to officially unemployed women in rural areas, who have not been eligible for any maternity leave compensation until now. Working mothers living there will get 52,000 drams.

Prime Minister Nikol Pashinian

singled out this fact. "I want to stress that this is yet another manifestation of our strategy of increasing women's involvement in social and economic life," he said at a weekly cabinet meeting in Yerevan.

Both Pashinian and Labor and Social Security Minister Zaruhi Batoyan said the rises in child benefits are designed to increase the country's birthrate which has fallen considerably since the early 1990s.

In Batoyan's words, the measure proposed by her ministry will cost the government almost 4.7 billion drams in additional social spending.

The government already decided last month to raise pensions by 10 percent. Earlier in 2019, it approved a 23 percent rise in the national minimum wage, also effective from January 1.

Yerevan Commemorates

Continued from page 1

thousands of refugees – these are the results of the Armenian pogroms taking place during the week in Baku.

The Armenians of Baku did not pose any threat to Azerbaijan, its authorities or political forces. They only wanted to live where they and their ancestors were born. However, Azerbaijan perceived them as a threat only because of their ethnic origin.

Armenians have lived in Baku for centuries and had given the city a truly multicultural image. In the 19th century, they made a huge contribution to the foundation and development of the city's oil industry. The role of Armenians in the development of the city was also invaluable during Soviet times.

Thirty years after these events in Azerbaijan, there is no respect or compassion for the victims of the Baku pogroms. Those few people who dared to even mention the tragedy of the Armenians of Baku in their literary works, were nailed to a pillory and officially declared traitors.

Even today, people who committed atrocities against the defenceless people are considered heroes in Azerbaijan, and their crimes are con-

EEU member states.

Citizens of those states were able to buy them in Armenia and take them to their countries without paying any taxes. They were or will be the principal buyers of some 190,000 cars that were imported to Armenia in 2019. The end of the EEU's tax privilege

sidered a glorious page in the struggle for the sovereignty and territorial integrity of Azerbaijan.

We regret to note that the last three decades in Azerbaijan have not served as a time of reflection, remorse or reconciliation.

During this time, we witnessed an attempt to destroy the population of Artsakh [Karabakh], the release and praise for the convicted murderer Ramil Safarov and the cruel torture and killings of elderly and defenseless people at the border region of Artsakh in April of 2016. Armenophobia has become state policy and the creed of Azerbaijan.

Today, we express our gratitude to all international structures and parliamentary bodies that responded and documented these events, condemning and exposing them to the whole world.

Honoring the memory of our innocent victims, I declare with all responsibility, that we will not allow new attempts to destroy or deport Armenians. The Republic of Armenia, the Republic of Artsakh and Armenians worldwide will make every effort to ensure the right of the Armenian people to exist peacefully and prosper in their historical homeland, including Artsakh."

means that the lucrative cars imports will likely fall significantly this year.

The Armenian government's tax revenues are projected to reach almost 1.7 trillion drams (US\$3.6bn) in 2020. Ananyan expressed confidence that the SRC will meet this target as well.

A Tribute to Ovanes Balayan's Legacy of Philanthropy

For over 50 years, Mr. Ovanes Balayan has dedicated his life to philanthropy and the preservation of the Armenian arts, culture and identity in the Armenian Diasporan community of Los Angeles. As founder and President of the Armenian American Orphans and Disabled Children Fund, Balayan raised millions of dollars to restore dilapidated orphanages and schools in poverty stricken regions of Armenia and Artsakh.

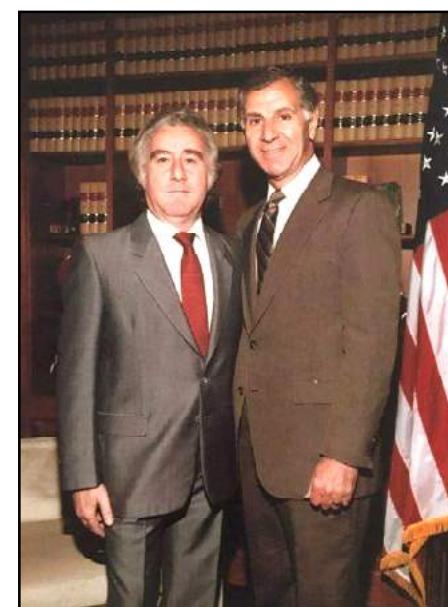
Dedicated to his charitable organization, he was physically present for all the projects receiving funding from his charity, from inception to completion of each orphanage and school. Balayan, a firm believer in transparency, whose sole intention was to help those in need, particularly children, shared with the public the outcome of all the proceeds collected for his projects and received many accolades for his kind deeds by the Armenian government and various organizations within the United States and Armenia. In 2010, Balayan received a Proclamation from the California State Assembly for his countless contributions to society and his dedication to preserving the arts and the Armenian culture.

An ardent supporter of democracy, Balayan often criticized the former Armenian government led by then President Robert Kocharian and even refused a medal from his administration, as a sign of protest for the economic oppression of the Armenian people and lack of democracy and free speech in Armenia. In April of 2019, Balayan participated every day in peaceful demonstrations, in front of the Glendale City Hall in spite of his deteriorating health. He truly believed that Armenia will become more democratic someday and his dream was finally achieved with the declaration of the new government led by Prime Minister Nikol Pashinyan.

Born in 1930 in Yerevan to a priest and devoted Armenian mother, Balayan and his family relocated to the Tabriz region of Iran when he was a year old and later spent most of his childhood in the Qazvin province. During that era, the Shah, who had close ties to Ataturk, had ordered closures of all Armenian schools in Iran. Young Ovanes learned the Armenian language in secret from his father and older brother Mesrop, often hiding handwritten books and study material in his pockets in fear of persecution

from the government. This prompted him to have a deeper appreciation and love for the Armenian language and arts and so he participated in and received recognition from both the Armenian and Iranian media for his acting roles in school plays including Hovaness Tumanian's "Kach Nazar," which he performed 13 times at the Raffi Armenian School in Qazvin.

In his adolescence, Balayan moved to Tehran and worked for Iranian media outlets, establishing a family and building a successful business

in dentistry. In 1965, Balayan and his family settled in Los Angeles and he began enthusiastically organizing many concerts, galas and cultural events, in an effort to cultivate and maintain a rich Armenian heritage in a community which was in need of a strong Armenian cultural presence. He founded and served as the editor of Kach Nazar magazine, a periodical featuring political satire, humor and informative news articles about life in Armenia and Iran and also had a TV program with the same name. Balayan prided himself for being the first and possibly only Armenian media outlet to cover the Golden Globes award ceremonies and made many friends in the entertainment industry in Hollywood. In his autobiography, he talked about doing dentistry work for Elvis Presley.

Often referring to his volunteer work as a publisher and organizer of events as a thankless job, even receiving criticism from some, Balayan devoted his life's work to helping the less fortunate in the homeland and ensuring that the Armenian identity and heritage are not lost in the Diaspora and for that, he believed it was all worth it.

A Walk Through the Forgotten Streets of Sivas, Adana and Develi

ISTANBUL — Within the scope of its cultural heritage studies between 2016 and 2018, Hrant Dink Foundation conducted a research with a view to reveal Armenian cultural heritage of Kayseri, Adana and Sivas. As an output of these studies, the books Sivas with its Armenian Cultural Heritage, Adana with its Armenian Cultural Heritage and Develi with its Armenian Cultural Heritage have been published, in addition to the "A walk through forgotten streets" memory tour maps prepared for each of these cities. Covering content from the books, the maps feature various visual materials, and present interactive narratives about the urban memory of Kayseri-Develi, Adana and Sivas.

Madrasa, Ulu Mosque and Sivas Fortress.

Adana Memory Tour Map

The memory tour in Adana starts from Tas Köprü (Stone Bridge). In the light of the information provided by the old maps of the city, the map pins the buildings such as The Catholic Nuns' School and the Armenian Protestant Church that do not stand today. The map also provides information regarding the current situation and usage of historical buildings such as Nuri Has Arcade, Tyrpani Factory, Greek Cemetery and St. Paul's Church.

Develi Memory Tour Map

Featuring quotations from different parts of the Develi with its Armenian Cultural Heritage book, the

Sivas Memory Tour Map

The map starts the tour from the madrasas of Buruciye, Sifaiye and Çifte Minare, which are located at the city center. Accompanied by oral history narratives and visual materials from the archive, this urban memory journey includes many stations such as Surp Prgich Church, Surp Minas Church, Surp Sarkis Church, Gök

map provides the user with the opportunity to have a memory tour of Develi on foot or by bike. Presenting a short introduction about the cultural diversity of the area, the map includes 15 stations in total. Through this route from Bilisd to Mount Khach, it is possible to explore the cultural heritage of Develi where the Armenian, Turkish and Greek communities live together.

Through his tireless efforts of introducing artists and performers from Armenia to the United States and with the help of his older brother Nerves, publishing his informative and entertaining Kach Nazar magazine and television show, his last and perhaps most gratifying contribution was ensuring orphans in Armenia receive proper care and education. Balayan sadly passed away on December 29, 2019 and left behind a legacy of selfless devotion to the Armenian cause with an unwavering dedication to the Armenian people and an unrelenting sacrifice to the growth, unity and progress of the Armenian nation.

An avid supporter of Massis

Weekly and Massis Post, Balayan was instrumental in the organization and success of the annual Armenian Independence Day Festival held at Verdugo Park in Glendale and was always ready and willing to lend a helping hand to the Social Democrat Hunchakian Party, Nor Serount Cultural Association, 'Homenmen' Armenian Athletic Association, Armenian Educational Benevolent Union and the Armenian Council of America.

We are eternally grateful to Ovanes Balayan and extend our deepest condolences to the Balayan family and hope that the torch for his charitable works and endless contributions will be passed on to the next generation for decades to come.

Dr. Lusine Sahakyan to Present “The Hamshens in Armenian Manuscripts and Ottoman Registers”

The general public, public educators and researchers, and community leaders are cordially invited to a lecture and book presentation, “Hamshen In Armenian Manuscripts and Ottoman Registers,” by Lusine Sahakyan , to be held on Thursday, January 23rd at 7:30 pm at Tekeyan Cultural Center, 1901 Allen Ave., in Altadena, CA 91001, and on Friday, January 24th at 7:30 pm at Armenian Society of Los Angeles, 117 S. Louis St., Glendale, CA.

Hamshen in Armenian Manuscripts provides an in-depth historical-linguistic analysis of the colophons, produced by Hamsheni copyists in the Province of Hamshen and other spiritual centers during the period between the XIII and XVII centuries. The exclusive facts and evidence, contained in these sources, give an idea of the political, spiritual and cultural life of the Province, the language situation, the activities of the Armenia princes, the occupation of the populace and folk beliefs. For the first time, demographic and language facts in the Province of Hamshen within the mentioned period are analyzed, based on the census data drawn from the Ottoman registers. In the annexes of the book, the reader will see photocopies of the colophons, created by Hamsheni copyists (130 pages), as well as the newly created map of the Province of Hamshen of XV-XVII centuries.

Lusine Sahakyan is an Associate Professor (Ph.D in Philology) in the Department of Turkic Studies at Yerevan State University. She was born in Yerevan, Armenia. Since 2008, she has been the head of the Department of Armenian-Ottoman Relations in the institute for Armenian Studies at YSU. She teaches ” Modern Turkish, ” ” Turkish Literature ” as well as has special disciplines titled, ” The problems of Turkish Source Studies and historiography, ” ” The Etnopolicy of

the Ottoman Empire, ” and ” Turkification policy of the Place names in the Ottoman Empire and in the Republic of Turkey.” She has participated in international conferences and has given lectures in the USA, France, Greece, Iran, Canada, Lebanon and Russia. She is the author of numerous books and her research results have been published in Armenian, English, Russian and Turkish. In the result of field work implemented in the territory of Rize and Artvin, Dr. sahakyan has prepared a documentary film about the Hamshentsi (the ethnographically distinctive people who live in Modern Turkey and whose forefathers were ethnically Armenian), but who were forcibly Islamized ” Turkified ” by the Ottoman Empire in the XVIII century, exploring their culture, language, folklore, toponyms and lifestyle.

These special lecture events and book presentations are organized by cooperation American Armenian Family Association, Inc., Ararat Foundation, Armenian General Benevolent Union (Pasadena-Glendale Chapters), Armenian Society of Los Angeles, Christians In Need Foundation, Hamazkayin, Mashdots College, Nor Serount, Organization of Istanbul Armenians and Tekeyan.

The lectures will be presented in Armenian.

Murderer of Sevag Balıkçı Sentenced

Continued from page 1

Peoples’ Democratic Party (HDP) MP Garo Paylan commented to bient on the court verdict, recalling that Balıkçı was killed on the anniversary of the Armenian Genocide.

“I attach importance to this. At last, we have seen that a hate crime against Armenians in the country resulted in a court sentencing the defendant,” he said.

However, he said, Turkey needs a “climate” where such hate crimes would not happen and it has not achieved this yet. “We must make political openings and create a climate where no one is targeted by hate crimes.”

Paylan also mentioned the killing of Hrant Dink, the trial of which has been continuing for 13 years and said he hopes the decision on Balıkçı’s killing sets a precedent for other cases of hate crimes.

NATIONAL NOTARY ASSOCIATION
NOTARY PUBLIC

Garine Depoyan

626-755-4773

554 N. Chester Ave Pasadena, Ca. 91106

ghdepoyan@gmail.com

House of Hope-Mer Hooy Benefit Concert at Fresno State

FRESNO — A Benefit Concert for the Yerevan, Armenia-based “House of Hope-Mer Hooy” will take place at 7:00PM on Saturday, February, 22, at Fresno State. The Concert will feature music by pianist Michael Krikorian, violinist Armen Derkevorkian, and cellist Garik Terzian. Lauren Movsesian, Colette Compton, and Clarise Compton will perform vocal selections, accompanied by Derrick Lowe.

Lauren Movsesian, Clarise Compton and Colette Compton

Dr. Michael Krikorian is a Los Angeles based pianist, composer, and music teacher. He recently completed his studies at the University of Southern California Thornton School of Music as a student of Antoinette Perry with a DMA in piano performance.

Since graduation from the USC Thornton School of Music, violinist Armen Derkevorkian has been enjoying an international career both as an orchestral and a chamber musician. He is a winner of the New World Symphony National auditions, a principal violinist with the Verbier Festival Chamber Orchestra, concertmaster of Lark Orchestra, and regularly plays with the Los Angeles Chamber Orchestra.

Garik Terzian has performed extensively throughout the former Soviet Union, United States, Mexico, Spain,

Armen Derkevorkian, Garik Terzian and Michael Krikorian

Ireland, and Czech Republic. He has worked at the Armenian State Chamber Orchestra, the Beverly Hills Chamber Orchestra, and the South Bay Chamber Orchestra.

Colette Compton graduated from college in 2015 with a Bachelor of Arts degree in performing arts with a major in music and a minor in communications. She was one of only a few around the country to attend the Mike Curb Record Music Festival, where she participated in educational sessions with top musicians in Nashville, Tennessee.

Clarise Compton graduated in 2017 from University of California at Berkeley, with a Bachelor of Arts in media studies. She lives in the Bay Area and works in the media industry. She enjoys participating in all things

musical, including bands, musicals and singing with friends.

Lauren Movsesian, Esq. (née Hazarian) received her Bachelor of Music in Vocal Performance at the University of California, Irvine, Claire Trevor School of the Arts in 2007 (student of Elisabeth Pehlivanian and Robin Buck) and is an alumna of Boston University’s Tanglewood Institute Young Artists Vocal Program.

“House of Hope-Mer Hooy” is a program dedicated to reaching out to girls from severely disadvantaged lifestyles. Their residential program teaches them the skills needed to lead productive adult lives, and to make positive decisions for themselves and their futures.

“House of Hope-Mer Hooy” was incorporated in December 2008 as a California 501(c)(3) nonprofit organization, and opened the Nakashian Children’s Support Center in October 2012 with their first “class” of 15 girls, ages 13-15 years old.

The program is designed to help girls recognize and develop their talents and skills, and to utilize those assets as they mature into self-sufficiency. The girls come from either an orphanage or a seriously socially disadvantaged family

currently receiving substantial government or private NGO support, and all are at risk; most have a parent or parents who are financially unable to properly support their families.

Tickets for the Concert are available at for general admission at \$25 per person and for students at \$10 per person. Ticket reservations for the Concert may be made by calling the Armenian Studies Program at 559-278-2669. There is limited seating so early reservations are encouraged.

Free parking will be available in Lot P1 (Shaw and Maple entrance to campus). For more information please contact the Armenian Studies Program or visit fresnostate.edu/armenianstudies or the Mer Hooy website https://www.mer-hooy.org. Facebook @MerHooy.

Հայկական Տաղասացութիւն 1100-1722 - Գ. Մաս

ՆՈՐԱՅԻ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Հայկական տաղասացութիւնը հայ ժողովուրդի ձայնն է, մերթ ցնծագին, մերթ ողբագին: 1100-1700 թուականներուն Հայկական լեռնաշխարհը տեսաւ թաթարական, մոնղոլական ասպատակութիւններ, հարստահարութիւններ, տեղահանութիւններ, համաձարակներ... Բայց եղան պայծառ օրեր, եկաւ գարունը, հայ տաղասացներու ամենասիրած եղանակը, ու արդար արեգակի տակ ծաղկեցան ծաղիկներ, խնճոյք էր ամէնուր, առաստ էր մեր սեղանը, յորդեցաւ զինին եւ մեր քաղաքներու մէջ հնչեցին ուրախ երգեր: «Հայկական տաղասացութիւն» յօդուածաշարի երրորդ հատուածի մէջ, յարգելի ընթերցող, այսօր ծանօթանանց ուշ միջնադարու տաղասացներու ընտրանիի մը ու վայելնք անոնց ստեղծագործութիւններով կազմուած փունջ մը:

Իրիս Աղթամարցին: Միջնադարեան մարդու ներքին տառապանքը, դատաստանի սարսափը, վաղահաս մահուան զարհուրանքը, հայրենիքի ողբալի վիճակը, աստանդական կեանքի աղաղակը ո'չ մէկ տաղասացի գործերու մէջ աւելի լսելի է, քան Արծրունիներու թագաւորական տոհմէն սերած, Աղթամարի կաթողիկոս Գրիգորիս Աղթամարցիի գործերը: 1480-1550 թուականներուն ապրեցաւ ան: Երկրի անհաստատ վիճակը ստիպեց, որ ան ապաստան գտնէ Արծէշի, Մեծոփի, Վարագայ եւ Ուռնկարի վանքերու մէջ: Բանաստեղծի հետեւեալ տողողը կը բաւէ պատկերացնելու համար, թէ անօրէն «Հագարացիները» (արաբները) ինչպէ՞ս կը վարուէին մեր երկրի եւ մեր ազգի հետ. «Հագարացիք օրինոք թիւր, զազգս իսանձեն որպէս զհուր...»: Բանաստեղծը նաեւ ինքոյնք նկատեց մեղաւոր ու ըսաւ. «Եղուկ ու հազար մի վայ, / Որ մեղօք ես

Մարտիրոս Խալրասարցին ապրեցաւ 1500ականներուն, հաւանաբար Ղրիմի կաֆա քաղաքի մէջ: Ան առաջինն է, որ երգեց խնճոյքը, ուրախութիւնը եւ կեանքի վայելքը: Կենսասէր է Խալրասարցին: Ան ժողովրդական տօնախմբութիւնները նկարագրեց իրենց աշխարհիկ երեւոյթինքներով: Հայկական երգի ուրախ սեղանին Խալրասարցին նուիրեց «Վասն ուրախութեան» տաղը, որ ծանօթ է նաեւ «Բուն բարեկենդամի տաղ» անունով: Այբբենական է ան, ունի Այբէն մինչեւ Քէ տառով սկսող տողեր: Ահա այսպէս. «Այբն ասէ. Այսօր ըմպեմք, Բենն ասէ. Բերեք գինի... Գիմն ասէ. Գինի անուշ...»: Տաղը կ'աւարտի բարձր տրամադրութեամբ. «Փիւրն ասէ. Փառք տամք այսօր, Քէն ասէ. Փահանալիւք... Ուրախ լեր, ուրախ լեր, ուրախ լեր, ուրախ լեր»:

Ապա եկաւ վշտահար Գրիգո-

աղտեղացայ, / Ղեկօք ես ի ծովիջայ, / Եւ հողմով չարին վարեցայ»: Ժողովրդականացած է Աղթամարցիի «Յամէն առաւօտ եւ լոյս» տաղը, որում մէջ բանաստեղծը ամէն առատու կը լսէ ստիսակի քաղցր ձայնը, բայց կը սարսափի, մտածելով թէ արդեօ՞ք մահուան կանչն է ան. «Յամէն առաւօտ եւ լոյս, Գաբրիէլն ասէր հոգւոյս: Արի', ե'լ ի յայ այգոյս...»: Այդ «այգին» կեանքն է, զոր մարդը կը սիրէ մշակելու պատուները վայելէ: Մարդը ջանք կը թափէ, այդպէս չէ՞, բարեկեցիկ կեանք մը ապրելու համար, քար քարի վրայ կը դնէ, պատ պատի քով կը հիւսէ... «Իմ նորատունկ այգոյս՝ քար եմ բերեր սարերոյս, ջուր եմ բերեր լեռներոյս, աղբիւր եմ շիներ այգոյս, դեռ չեմ խմեր ի ջրով: Ուռեմ տնկեր այս այգոյս, դեռ չեմ կերեր պաղոյս»: Ալգեպանի համար սարսափելի է մահուան գաղափարը, քանզի, «Ինչպէ՞ս ելնեմ ի

յայգոյս, գէմ չար փուշ կայ պատերոյս»: «Փուշ»ը, յարգելի ընթերցող մեր մեղքերն են: Ինչպէ՞ս ձգել երկրային կեանքը եւ յայտնուիլ դատասանի առջեւ, երբ մեր մերկ ուրեկ ուրեկուն խճառուած են մեղքի փուշերը...: Երկրի խաղաղ օրերուն, Աղթամարցին գրի առաւ տաղեր, գեղեցկուհի մը փառաքանող, համարձակ, կենսախինդ: Զենք գիտեր, թէ Մարիամ Աստուածածնին են նուիրուած անոնք, թէ հողեղիքն գեղեցկուհիին: Ժողովուրդը զանոնք ուղեր է ընկալել, որպէս աշխարհիկ երգեր: Ահա քանի մը պատկերաւոր պատառիկ. «Գիշերն մինչ ի լուս ես, տապիմ եւ տոչորիմ

ուած մը. «Հիւանդ մարմինս ի դողելաւ, / Յանկարծ շուտով առողջացաւ, / Հոգով մարմնով ուրեխացաւ, / Երբ հերիսաի խապար հասաւ... Այս հերիսայ, իմ գովական, / Ոչ ոք չկայ ի քեզ նման, / Ամէն մարդիկ դէմ քեզ դողան»: 1500ականներու երկրորդ կէմի բանաստեղծ, արքեպիսկոպոս, Լվով քաղաքի հայոց առաջնորդ Պարսամ Տարպիկոնցին տառապեցաւ եւ գանգատեցաւ... ակուայի ձաւէն. «Ակուայեկու հալ մի չունի, / Կու խոստէ, լիս չի մնաց հոգի, / Թէ տամ քաշել, նա կու ցաւի, / Դու ի՞նչ խրատ կու տայց ինձի: / Ճողիս կելնու հետ չոր հացի, /

ես, վախեմ թէ մեռնիմ ես ի քէն հեռի եւ անտես», «Սիրամարզի նման սաւառնացեալ ես, վարդի թփի նման աթլաս հագեր ես», «Զայն տուր ինձ, ո'վ տարփալի, մարմինս իմ նուաղեալ մաշի», «Արեգակնախաց գեղով լի լուսին ի տասնուհնուք, / Աչեր ծով ի ծով ունիս, սոսկալի վարսաւոր սրովեէ. / Ուներդ է քաշած կամար, զինչ գարնան աղեղն ի յամպէ, / Լեզուդ տապարզի շաքար, քո շրթունքդ վարդի թերթէ», «Նորաբոլս ծաղիկ եւ տունկ նշենի, երեսդ է պայծառ քամար, զինչ գարնան աղեղն ի յամպէ, / Լեզուդ տապարզի շաքար, քո շրթունքդ վարդի թերթէ», «Փո մէջքդ է բարակ քան զուռի», «Սիրով լափեցիր եւ արիր զսիրս խոց, կու տապիմ եւ այրիմ որպէս ի հոնց», «Քո մէջքդ է բարակ քան զուռի», «Բիւեն ստինքդ կաթն քո գինի, մեղր ի շրթանցդ քո կաթի», «Մոմեղին մասունք, հոտ պալասանին / Դու նուշ ու շաքար, տուփ անոյշ ի խնկն»: Իսկ բանաստեղծը ինքնաններու արժանի գտաւ ինքոյնք: Յարգելի ընթերցող, մի՛ ակնկալիք շողշողուն եւ փառասիրութեամբ ուռչած բառեր: Իր տաղերու մէջ Աղթամարցին է «խել, յմար, եղկելի, ողորմէլի, մոլորեալ, անիմաստ, թափառնիկ աղքատ, ունացնաբան, ծառալ մեղաց»:

Ազա եկան բանաստեղծներ, որոնք առօրեայ կենցաղը պատկերող երգիծական գործեր հեղինակեցին: 1507 թուականին հայշատելու կիակիա քաղաքի մէջ ծնած, Ռումանիոյ մէջ Աղթամարցին է «խել, յմար եղկելի, ողորմէլի, մոլորեալ, անիմաստ, թափառնիկ աղքատ, ունացնաբան, ծառալ մեղաց»:

Ազա եկան բանաստեղծներ, որոնք առօրեայ կենցաղը պատկերող երգիծական գործեր հեղինակեցին: 1507 թուականին հայշատելու կիակիա քաղաքի մէջ ծնած, Ռումանիոյ մէջ Աղթամարցին է «խել, յմար եղկելի, ողորմէլի, մոլորեալ, անիմաստ, թափառնիկ աղքատ, ունացնաբան, ծառալ մեղաց»:

Ազա եկան բանաստեղծներ, որոնք առօրեայ կենցաղը պատկերող երգիծական գործեր հեղինակեցին: 1507 թուականին հայշատելու կիակիա քաղաքի մէջ ծնած, Ռումանիոյ մէջ Աղթամարցին է «խել, յմար եղկելի, ողորմէլի, մոլորեալ, անիմաստ, թափառնիկ աղքատ, ունացնաբան, ծառալ մեղաց»:

Ազա եկան բանաստեղծներ, որոնք առօրեայ կենցաղը պատկերող երգիծական գործեր հեղինակեցին: 1507 թուականին հայշատելու կիակիա քաղաքի մէջ ծնած, Ռումանիոյ մէջ Աղթամարցին է «խել, յմար եղկելի, ողորմէլի, մոլորեալ, անիմաստ, թափառնիկ աղքատ, ունացնաբան, ծառալ մեղաց»:

Ազա եկան բանաստեղծներ, որոնք առօրեայ կենցաղը պատկերող երգիծական գործեր հեղինակեցին: 1507 թուականին հայշատելու կիակիա քաղաքի մէջ ծնած, Ռումանիոյ մէջ Աղթամարցին է «խել, յմար եղկելի, ողորմէլի, մոլորեալ, անիմաստ, թափառնիկ աղքատ, ունացնաբան, ծառալ մեղաց»:

Ազա եկան բանաստեղծներ, որոնք առօրեայ կենցաղը պատկերող երգիծական գործեր հեղինակեցին: 1507 թուականին հայշատելու կիակիա քաղաքի մէջ ծնած, Ռումանիոյ մէջ Աղթամարցին է «խել, յմար եղկելի, ողորմէլի, մոլորեալ, անիմաստ, թափառնիկ աղքատ, ունացնաբան, ծառալ մեղաց»:

Ազա եկան բանաստեղծներ, որոնք առօրեայ կենցաղը պատկերող երգիծական գործեր հեղինակեցին: 1507 թուականին հայշատելու կիակիա քաղաքի մէջ ծնած, Ռումանիոյ մէջ Աղթամարցին է «խել, յմար եղկելի, ողորմէլի, մոլորեալ, անիմաստ, թափառնիկ աղքատ, ունացնաբան, ծառալ մեղաց»:

Ազա եկան բանաստեղծներ, որոնք առօրեայ կենցաղը պատկերող երգիծական գործեր հեղինակեցին: 1507 թուականին հայշատելու կիակիա քաղաքի մէջ ծնած, Ռումանիոյ մէջ Աղթամարցին է «խել, յմար եղկելի, ողորմէլի, մոլորեալ, անիմաստ, թափառնիկ աղքատ, ունացնաբան, ծառալ մեղաց»:

Ազա եկան բանաստեղծներ, որոնք առօրեայ կենցաղը պատկերող երգիծական գործեր հեղինակեցին: 1507 թուականին հայշատելու կիակիա քաղաքի մէջ ծնած, Ռումանիոյ մէջ Աղթամարցին է «խել, յմար եղկելի, ողոր

Ա. Ծնունդ Եւ Աստուածայտնութիւն
Դեկտեմբեր 25 Եւ Յունուար 6 Անուանակոչութիւն Յունուար 13

ԴՈԿՏ. ԶԱԻԷՆ Ա. ՔՅԱՅ. ԱՐՁՈՒՄԱՆԵԱՆ

የኅድር ሰነድ አንቀጽ ፲፭

Քրիստոնեայ աշխարհը Փրկչին
Սուրբ Ծննդեան տօնը լիշտապես,
մեծագոյն մասսամբ Դեկտեմբեր 25-ին,
իսկ Հայ Եկեղեցին աւանդական
թուականին՝ Յունուար 6-էն մին-
չեւ Ութօրէք երբ ամսուն 13-ին
անշարժ կերպով պիտի տօնէ Տի-
րոջ Անուանակոչութիւնը: Սկիզ-
բէն ըսած ըլլամ որ թուականները
շատ երկրորդական հարցեր են, իսկ
կենսականը՝ Փրկչին Մարդեղու-
թիւնը:

Սովորական մտածողութեամբ
ամէն տարի մակերեսացին նոյն
հարցը կը լսենք թէ ինչու թուա-
կանին երկուութիւնը, առանց անդ-
րադառնալու Աստուծոյ որպէս Մարդ
(Incarnation) յայտնուելու ամենէն
հիմնական իրողութեան, որուն պէտք
է ուղղուած ըլլլան հետա- քրքրու-
թիւնները քան թէ պարզ թուան-
շաններուն: Մերօրեայ հասարակ
ծննդեան տարե- դարձներու ար-
ագանքն է անշուշտ որ բոլորովին
կը նսեմացնէ Փրկչին Ս. Ծննդեան
խորհուրդը: Կանուխին նաեւ գիտ-
նալու ենք որ երկու թուականներն
ալ ասուզուած չեն Աւետարաննե-
րէն որ ինքնին կը հաստատէ թիւին
անկարեւոր ըլլալը: Աւետարանիշ-
ներ որոնք աւելի ուշ զրեցին,
ինչպէս բոլոր եղելութեանց մա-
սին, նոյնպէս նաեւ Փրկչի ծննդեան
մասին, իրենք իսկ չէին զիտեր
որքան ատեն որ չեն նշած որեւէ
թուական, զանոնք գուշակելով դէպ-
քերու եւ կամ տարրուան չորս
եղանակներու յարաբերութեամբ:

Յունիար 6

Սկզբնական եւ աւանդական
թուականը Յունուար 6-ը եղած է
զոր նախնագոյն Եկեղեցին մինչեւ
Նիկոյ Տիեզերական Ա ժողովը
(325) ճանչցած է որպէս Աստուա-
ծա- յաշտնութիւն եւ ոչ որպէս
Ծնունդ, եւ իբր այլ փոխանցուած
մինչեւ 381 թուի Կ. Պոլար Տիեզե-
րական Բ ժողովը: Մինչդեռ Հայ
Եկեղեցին որ Քրիստոնէութիւնը
պետական կրօն հռչակած էր աւելի
կանուխէն 301 թուականին, աւան-
դական Յունուար 6-ը որպէս Յաք-
նութիւն կը տօնէր անոր անմիջա-
պէս կցելով նաեւ Ծնունդը Յիսու-
սի՝ Աւետա- րանական շատ պար-
զորոշ տուեալներուն հիմամք:

Հռոմէական Կայսրութիւնը չէր ընդունած Քրիստոնէութիւնը որպէս պետական կրօն, այլ միայն կոստնդիանոս Մեծ Կայսեր (288-337) օրով Միլանի Դաշնագրով «որպէս թուլատրեալ կրօն» յայտարարուած էր Կայսրութեան մէջ այլ կրօններու շարքին: Հռոմէական Կայսրութեան Բիւզանդիոնի (Նոր Հռոմի) Գահն էր կշիռ ունեցողը քան թէ Խտալիոց Հին Հռոմի գահը, երբ Թէոդոսիոս Ա Բիւզանդիոնի Կայսեր (379-395) կողմէ որպէս միահեծան Կայսր, Քրիստոնէութիւնը պետական կրօն հռչակուեցաւ Հայաստանէն ուսթալուն-եամեակ մը ետք, երբ այն ատեն միայն պիտի մտածէին Ս. Ծննդեան թուականի մասին, հետեւելով կա՞մ աւանդական Յունուարին եւ կա՞մ յարմարցնելով նոր թուական մը ինչպէս որ որին:

մար Քրիստոնէութեան «թողլատրեալ կրօն» ըլլալը վերածուեցաւ պետական կրօնի թէոդոսիոս Ա Կայսեր հրովարտակով, երբ Տիեզերական Բ ժողովն ալ ինք հրաւիրեց 381 թուականին, բոլոր Քրիստոնեայ եկեղեցիներու մասնակցութեամբ՝ հաստատելով նաեւ Կ. Պոլսոյ Տիեզերական Պատրիարքութիւնը։ Կարելի է ստուգապէս ընդունիլ որ այդ ժողովը հաստատեց Քրիստոնէութեան որպէս կայսերական պետական կրօն հռչակումը Կայսեր հրովարտակով, որ իր կարգին հռչակեց Դեկտեմբեր 25-ի Ծննդեան թուականը, յարմարցնելով զայն որպէս Քրիստոնէութեան գլխաւոր լիշտառկակ։ Կարեւոր էր այդ թուականը այն իմաստով որ ան պիտի փոխարինէր նոյն օրուայ Սաղուրնել չաստուածի պաշտամծունքը, վստահ ըլլալով որ կարելի պիտի ըլլար իսպաննել հինը եւ նորը հաստատել։

Ուրեմն յայտնի կը դառնայ
Յունուար 6-ի աւանդական եւ աւել-
լի Ընդունելի թուականը քան թէ
բունազբոսիկ կերպով յարմարց-
ուած Դեկտեմբերի 25-ի օրը, երբ
Նկատի ունենանք նաև որ Աստ-
ուածայացանութիւնն ալ չմիացնե-
լով Ծննդեան տօնին, զայն յետաձ-
գեցին Յունուարի 6-ին: Հայեր
անխախտ մնացին աւանդական
թուականին վրայ Ծննդեան միաց-
նելով նաև Փրկչին Մկրտութիւնը
ույն Յունուար 6-ին:

Յիսուսի Մկրտութիւնը

Հայ էկեղեցին միակն է որ
Յիսուսի Մկրտութիւնը կը տօնէ իր
Ծննդեան օրը՝ Զրոյհնէքի յատուկ
ծիսակատարութեամբ, յաւարտ Ա.
Պատարագի: Սա չի նշանակեր որ
Յիսուս որպէս նորածին մանուկ
մկրտուեցաւ: Անշուշտ ոչ: Աւետա-
րանները կը գրեն թէ իր երեսուն
տարի փին Յիսուս Յորդանան գետ
եկաւ մկրտուելու Յովհաննէս
Մկրտիչն որուն ծանօթ էր եւ
տարեկից: Յովհաննէս խոնարհե-
ցաւ Յիսուսի առաջ եւ ինքինք
արժանի չնկատեց զինք մկրտելու,
եւ սակայն Յիսուսի կրկնակի առա-
ջարկին վրայ Մկրտիչն Յովհաննէս
մկրտեց Յիսուսը իր հասուն տարի-
քին, որմէ ետք 40 օրեր անապատ
քաշուեցաւ ապաշխարելու, փորձ-
ուելու, եւ ապա վերադառնալու իր
առաքելութեան:

Դարձեալ թուականի չպյութեան պատճառաւ, Հայ Եկեղեցին Ս. Ծննդեան տօնին վրայ Մկրտութեան պահուն Աստուծայացտնութեան կնիքը դրաւ, ըստ Աւետարաններուն, երբ Հայրը ի վերուստուղարկեց աղաւնակերպ Ս. Հոգին ձայնելով որ «սա է իմ սիրելի Որդին որուն ես հաճեցայ»: Առաջին անգամն ըլլալով Սուրբ Երրորդութիւնը միասնաբար կը յայտնուէր աշխարհին: Որպէս լրումն Ծննդեան, Աստուծայացտնութեան գրոշմը կը գրուէր այս անգամ Յիսուսի Մկրտութեան պահուն ու Հայ Եկեղեցին իրաւամբ զոյց տօները կը միացնէր Յիսուսի Մարդեղութեան պատմական իրողութեամբ:

Մարգարեղութեանց
Նախատեսութիւնը

Հին Կտակարանէն կ'աւանդուէր Թիսուսի ծննդեան պարագաները անունով եւ Բեթղյէհմի յիշապակը Թէսաքը: Մասուսանէն էս կ'աւ-

ւետէին կոյսին
ծնունդը եւ Որդ-
ւոյն կմմանուէլ
կոչումը իր ծնուն-
դէն հարիւրաւոր
տարիներ առաջ,
որ եղաւ առաջին
անունը Յիսուսի
որ կը նշանակէր
«Աստուած մեզ
հետ» (Եսայի 7:14,
8:8): Աւետարա-
նիչներ մէջքերե-
լով մարդարէնե-
րուն նախատեսա-
ծը Յիսուսի
ծննդեան առիթով
կրկնեցին կմման-
ուէլ անունը, որ
ինքնին «ծնունդ»
կը նախատեսէր,
այսինքն «Աստ-

Յաւած մեզ հետ պիտի ըլլար», ինչպէս որ եղաւ թէթղէչէմի մսուրին մէջ: Յաւիտենական պատգամ մըն էր տրուածը այդ առաջին կոչումով, որուն պիտի պատասխանէին մերունդներ արդեօք անոնք ալ Աստուծոյ հետ պիտի ըլլային: Երանի թէ ըլլային: Աշխարհն այսօր մոռցած է իմ մանուէլը եւ յարած ամէն բանի բացի Աստուծոյ:

Բարեբախտաբար եկեղեցին ընդհանրապէս տակաւին կուտայ նոյն հարցումին դրական պատասխանը, հոգ չէ թէ նուաղած ձախնով աշխարհի ժխորին ընդմէջէն: Դուները բաց են միշտ եւ հաւատացեալներ կը մտնեն ներս հաղորդուելու իմ մանուէլին հետ եւ իր անունով Աստուծոյ պատախաննելու թէ «մենք ալ քեզ հետ ենք», ինչպէս Յայտնութեան Գիրքին մէջ ալ ըսուածէ, «կը բաղխեմ դուռդ եւ կ'ուզեմ ընթրել քեզ հետ», սակայն դուռը ներսէն կը բացուի, դուն պիտի բանսա զայն որ Տէրը մտնէ եւ բաժնեկից ըլլայ ընթրեքիդ:

ԱՅՈՒԱՆԱԿՈՉՈՒԹԻՒՆ ՏԵԱՐԱՆ
Մնակեան տօնը Հայ Եկեղեցին
կը լիշտակէ ութ օրեր, եւ լրման
կը հասցնէ Յունուար 13-ի Անուա-
նակոչովթեամք՝ անշարժ թուակա-
նով։ Էմմանուէլ մարգարէաշունչ
անունը Նոր Կատակարանով հրեշ-
տակացին իսկական Յիսուսի անու-
նով կը փոխարինուի երբ «Յիսուս
պիտի կոչես զինք» ըսաւ հրեշտա-
կը, որ կը նշանակէ ան որ մարդիկ

պիտի մաքրէ իրենց մեղքերէն: Ծննդեան օրն իսկ Աւետարանը կ'ըսէ թէ նաեւ Օծեալը (Մեսիան) պիտի ըլլայ Ան, որոն յունարէն թարգմանութիւնն է ՔՐԻՍՏՈՒ: Նաեւ Ան «Որդի Աստուծոյ» պիտի կոչուի, քանզի «Փրկիչ ծնաւ մեզ»: Կը տեսնենք անուններ՝ Յիսուս, Քրիստոս, Փրկիչ, Որդի Աստուծոյ, որոնք Սուրբ Ծննդեան եւ Աստուծայացտութիւնները կը հանդիսանան:

Իր Մկրտութենէն եւ փորձութիւններէն ետք Յիսուս իր լիշեալ հինգ անուններուն տէրը կանգնեցաւ ու ձեռնարկեց իր առաքելութեան: Երբ կը քարոզէր ու հրաշքներ կը գործէր, Յիսուս այս անգամ «ինքինք» անունով մը եւս կոչեց՝ «Որդի Մարդոյ», վստահեցնելով որ ինք մարդացեալ Աստուծն էր որ երկիր իջաւ, ծնաւ որպէս մարդ ու Հայր Աստուծոյ ներկայութիւնը հաստատեց մարդոց մէջ, այդ անունը յատկացնելով իրեն գալիք չարչարանքներուն ու խաչելութեան: Ի վերջոյ եօթներորդ անուն մը եւս տրուեցաւ իրեն իր Համբարձումէն ետք ըստ Պօղոս Առաքեալի Փիլիպեցւոց Թուղթին, ուր Քրիստոս ստացաւ անուն մը որ «բոլոր անուններէն վեր եղաւ եւ բոլորը ծունկի եկան այդ անունին առջեւ»: Վասնզի ինք Տէ՛ր կոչուեցաւ բոլորէն, «եւ ամէն լեզու թող խոստովանի թէ Տէ՛ր է Յիսուս Քրիստոս՝ ի փառ Հայր Աստուծոյ» (Փիլ 2:11):

ԱՎԱԻՆ ՇԱԲԱԹԱԹՐՈ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ԿՏՐՈՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly

Enclosed a check for (one year)

* \$50,00 * \$100,00 (first class) for USA

\$ 125,00 (Air Mail) for Canada.

\$ 250,00 (Air Mail) Overseas.

Name: _____

Address: -----

City: ----- **State:** ----- **Zip** **C**

Country: -----

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

«Ռեալ»՝ Սպանիայի Սուպերգալառակիր

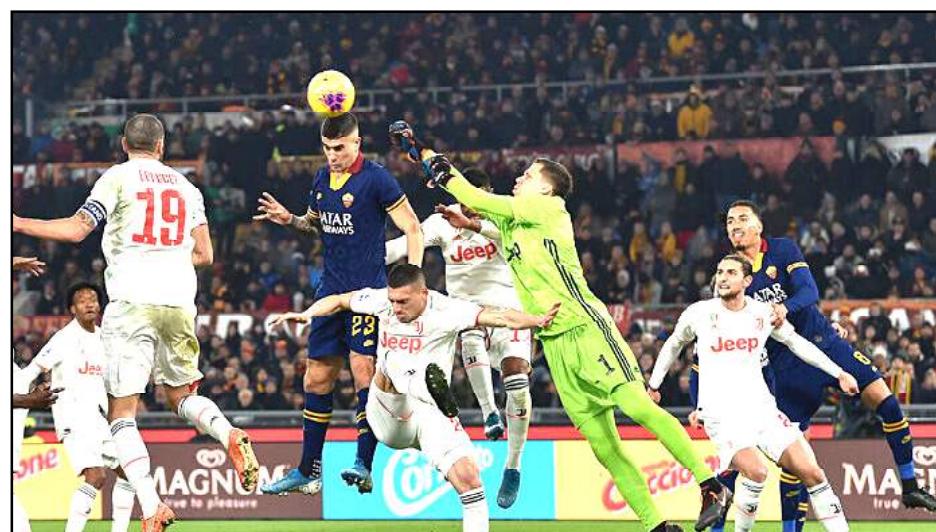
Մադրիդի «Ռեալ» ու «Աթլետիկոն» Սաուդիան Արաբիայի Զիդաքաղաքում տեղի ունեցած խաղում վիճարկեցին Սպանիայի սուպերգալաքը:

Հիմնական եւ լրացուցիչ ժամանակում դրավասի գրաւում չզբանցուեց: 115-րդ րոպէին սպանացի յարձակուող Ալվարօ Մորատայի նկատմամբ վերջին յոյսի խախտման համար հեռացուեց «Ռեալի» ուրուգուացի կիսապաշտպան Ֆեդերիկօ Վալվերդէն: Սակայն թուային առաւելութիւնը մի քանի րոպէում կոլի վերածել արժենային առաջարկուածի Դիեգօ Մինենէի գլխաւորած թիմին չյաջողուեց՝ 0:0:

11 մեթրանոցներն աւելի յաջող իրացրին ֆրանսացի Զինեդին Զիդանի գլխաւորած թիմի ֆուտապոլիսաները՝ Դանի Կարփախալը, Ռոդրիգոն, Լուկա Մոդրիչն ու Սերխիօ Ռամոսը չվրիպեցին:

«Աթլետիկոի» առաջին հարուածը ձախողեց սպանացի կիսապաշտպան Սաուլը, երկրորդ հարուածը՝ կիսապաշտպան թոմա Պարթին (Գանա):

«Ռոմա» - «Յուվենտուս»՝ 1:2

Իտալիայի առաջնութեան 19-րդ տուրում «Ռոման» ընդունեց ախոյիան «Յուվենտուսին»: Իտալացի Մաուրիջիո Սարիի գլխաւորած թիմն առաւելութեան հասաւ 2:1 հաշուով:

Արդէն երրորդ րոպէին հաշիւը բացեց «Յուվենտուսի» թուրք պաշտպան Մերիչ Դեմիրալը: 7 րոպէ անց պորտուգալացի յարձակուող Կրիշտիանու Ռոնալդոն դիպուկ իրացրեց 11 մեթրանոց հարուածը՝ կրկնապատկելով հիւրերի առաւելութիւնը:

«Ռոման» երկրորդ խաղակիսում կարողացաւ կրծատել հաշուի տարբերութիւնը, սակայն աւելին անել պորտուգալացի Պաուլու Ֆոնսեկայի գլխաւորած թիմին չյաջողուեց:

«Ռոմայի» եւ Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Հենրիկ Միխարեանն ազդրի վնասուածքի պատճառով բաց թողեց հանդիպումը: «Յուվենտուսը» 48 միաւորով առաջին տեղում է եւ 2 միաւորի առաւելութիւն ունի երկրորդ տեղում ընթացող Միլանի «Ինտերի» նկատմամբ: «Ռոման» 35 միաւորով 5-րդն է:

Իբրահիմովիչի Կոլը Նպաստեց «Միլանի» Յաղթանակին

Իտալիայի առաջնութեան 19-րդ տուրում «Միլանը» հիւրենկալուեց «Կալյարիին» եւ առաւելութեան հասաւ 2:0 հաշուով:

Հանդիպման հաշիւը 46-րդ րոպէին բացեց պորտուգալացի յարձակուող Խաֆայէլ Լեաուն, իսկ 64-րդ րոպէին կրկնապատկեց 38-ամեայ չուետ յարձակուող Զլատան Իբրահիմովիչը, որն առաջին կոլը խփեց իտալիայի առաջնութիւն վերադառնալուց հետո:

«Կալյարին» 29 Միլանու 6-րդն է, «Միլանն» Ունի 25 Միլանը եւ 8-րդ տեղում է:

Մարկոս Պիզելին Աւարտում է Ֆուտապոլիսի կարիերան

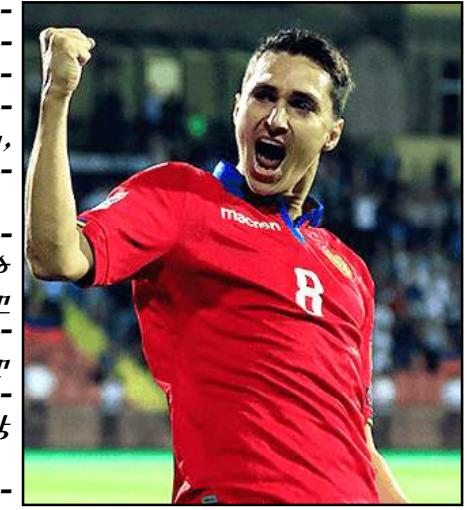
Հայաստանի ախոյիան «Արարատ-Արմենիա» տեղափոխուած, Հայաստանի հաւաքականի նախկին կիսապաշտպան Մարկոս Պիզելին աւարտում է ֆուտապոլիսի կարիերան, տեղեկացնում է «Արարատ-Արմենիայի» մամուլի ծառայութիւնը:

Պրազիլիայում անհատական պարագմունքների ժամանակ ստացած վնասուածքի պատճառով Մարկոսը յաւելեալ բուժքնում է անցել Հայաստանում եւ պարզ է դարձել, որ ֆուտապոլիսին անհրաժեշտ է վիրահատութիւն, որից նա հրաժարուել է եւ որոշել աւարտել իր կարիերան:

Մարկոս Պիզելին «Արարատ-Արմենիայի» կազմում Հայաստանի առաջնութեան առաջիկայ հանդիպումներին պատրաստուելու նպատակով երեւան էր ժամանել Յունուարի 7-ին:

Հայաստանի ազգային հաւաքականի կազմում 35-ամեայ կիսապաշտպանը մասնակցել է 68 հանդիպման՝ դառնալով 11 կոլի հեղինակ:

Մարկոս Պիզելին հանդիկս է եկել նաեւ երեւանի «Արարատում», «Փիւնիկում», Դոնեցկի «Մետալլուրգում», Կրասնոդարի «Կուբանում» եւ «Կրասնոդարում», Սաուդիան Արաբիայի առաջնութիւնը ներկայացնող «Ալ-Ռայանում», ԱՄՀ-ի առաջնութիւնը ներկայացնող «Ալ-Շաբաբում», «Ալ-Ֆուջարիայում», նաեւ յունական «Քսանտիում»:

«Լիվերպուլ» Յաղթեց «Տոտենհեմին»

Անգլիայի առաջնութեան 22-րդ տուրում առաջատար «Լիվերպուլ» գերմանացի Յուրգեն Կլոպի ղեկավարութեամբ Լոնդոնում մրցեց «Տոտենհեմի» հետ, որի գլխաւոր մարզիչն է պորտուգալացի Ժուլիոն:

«Լիվերպուլն» առաւելութեան հասաւ 1:0 հաշուով: 37-րդ րոպէին եղիպտացի յարձակուող Մոհամեդ Սալահի փոխանցումից յետոյ աչքի ընկաւ պրազիլացի յարձակուող Ռոբերտո Ժիմինոն:

«Լիվերպուլ» 21 խաղից յետոյ 61 միաւորով գլխաւորում է մրցաշարացին աղիւսակը եւ երկրորդ տեղում ընթացող «Լիսբեր Սիթիի» (22 խաղ) նկատմամբ ունի 16 միաւորի առաւելութիւն: «Տոտենհեմը» 8-րդն է՝ 30 միաւոր:

«Չելսին» ու «Մանչեսթեր Յունայթենը» Յաղթեցին, «Լեսպերը» Պարտուեց

Անգլիայի առաջնութեան 22-րդ տուրում «Լիսբեր Սիթին» հիւրենկալեց «Սաութհեմֆթոնին» եւ պարտութիւն կրեց 1:2 հաշուով: Երկրորդ տեղում ընթացող «Լիսբեր Սիթին» երկու հանդիպում քիչ անցկացրած առաջատար «Լիվերպուլից» հետ է 13 միաւոր:

Լոնտոնի «Չելսին» ընդունեց «Բարնլիին»: Անգլիայի ֆրենկ Լեմպարդի գլխաւորած թիմը յաղթանակ տարաւ 3:0 հաշուով եւ 39 միաւորով չորրորդ տեղում է:

«Մանչեսթեր Յունայթենը» նորուեկացի Ուլե-Գունար Սուլլերի գլխաւորութեամբ ատանը մրցեց յետնապահ «Նորվիչ Սիթիի» հետ եւ առաւելութեան հասաւ 4:0 հաշուով: «Մանչեսթեր Յունայթենը» 34 միաւորով 5-րդ տեղում է, «Նորվիչ Սիթին» վերջինն է՝ 14 միաւոր:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Հայ Մարմնամարզական Միութեան (Հ.Մ.Մ.) վարչութիւնը կու գայ իր խորին շնորհակալութիւնը յայտնելու Հ.Մ.Մ.ի հանդէա ծեր ունեցած դրական մօտեցումներուն համար:

Մասնաւորաբար ամէն տարուայ Նոր Տարուան եւ Ս. Ծննդեան զոյգ տօներուն առթիւ ծեզի ուղարկուած շնորհաւորական քարերուն ծեր նիթաբարոյական դրական պատասխանին ու նեցուկին:

Հ.Մ.Մ.ը ներկայիս ունի երկու ֆութապուլի խումբեր աւելի քան 40 մարզիկներով: Հ.Մ.Մ. Անձել (Angel) եւ Սահարա (Sahara) խումբերը, որոնք բաւական լաւ արդիւնքներ կու տան Ամերիկեան ֆութապուլի լիկերուն մէջ, գրաւելով առաջին եւ երկրորդ տեղերը:

Մեր նպատակն է նաեւ յառաջիկային ունենալ սկաուտական շարժում մը: Ընդունեցէք մեր Ձերմ շնորհաւորութիւնները Նոր Տարուան եւ Ս. Ծննդեան զոյգ տօներուն առթիւներով:

Լաւագոյն մաթեանքներով՝
Լու Անձելոսի Հ.Մ.Մ.ի Վարչութիւն
1-15-2020

ԱՊԱՔԻՆՄԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔ

Պաթոն Ռուժի մեր հաւատարիմ ընկերներէն ու «Մասիս» շաբաթաթերթի ընթերցողությունում քաջալերող ընկեր Պօղոս Մութափեան անհանգստութեան պատճառով տեղափոխուելէ ետք հիւանդանոց, այժմ կը բոլորէ հանգստեան շրջան մը իր բնակարանին մէջ:

«Մասիս» շաբաթաթերթի խմբագրութիւնը շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթէ մեր սիրելի ընկերոջ:

ԱՊԱՔԻՆՄԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔ

Տէր եւ Տիկ. Ժիրայր եւ Սիմա Կիրակոսեաններ շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթէն ընկեր Պօղոս Մութափեանին որ այժմ հանգստեան շրջան մը կը բոլորէ իր բնակարանին մէջ:

Առ այդ \$100 կը նուիրեն «Մասիս»ին:

ԹՈՒՐԹԻԱՆ ԵԼ Ազգային Փոքրամասնութիւններ

Հարումակուած էջ 6-էն

Հրկիզում...

Այս բոլորով հանդերձ, քիւրտերը կը շարունակեն իրենց պայքարը. անոնք Խրիմեան Հայրիկին «Երկաթէ շերեփ»ը ունին իրենց ձեռքերուն մէջ, եւ էրտողան կը ջանայ վերջ տալ անոնց պայքարինդ սակայն այժմ ժամանակները փոխուած են: Այո՛, համայն աշխարհը այդ իրադարձութիւնները կը դիտէ, բայց մինչեւ ե՞րբ:

Կը թուի, թէ յոյները ամէն ինչ կորսնցնելէ եւ զիջելէ ետք, նոյնիսկ իրենց պապենական իրաւունքներուն մասին շատ բան չունին ըսելիք, բացի անկէ, որ ժամանակ առ ժամանակ ինդիրներ կը ծագին իրենց Պատրիարքական աթոռին մասին: Իսկ ինչ կը վերաբերի մեզի՝ հայերուս, ապա Թուրքիա մնացած փոքր հայկական համայնքը կաշկանդուած է ամէն տեսակէտով եւ նոյնիսկ իր կրօնական հարցերը չի կրնար ազատօրէն լուծել: Այսուհանդերձ, մենք կը մնանք եւ պիտի մնանք պահանջատէր մեր իրաւունքներուն եւ մեր արդար Դատի լուծման:

Highlights:

All major Yerevan art and history museums, Sardarabad war memorial, Holy city of Etchmiadzin and surrounding historic sites, Garni temple, Lake Sevan, Tsaghkadzor ski-lift, express train trip to Gyumri, Amberd castle, sacred sites of Khor Virap and Oshakan, medieval monasteries of Haghartsin, Kecharis, Geghard, Noravank and Hovhannavank, charming cities of Dilijan and Goris, winery tours, ancient Vardavar celebration, and two days in mountainous Artsakh.

Cost per person (double occupancy): \$3395 + tax

Trip includes:

Round-trip air fare from LAX, full transportation and transfers in air-conditioned busses, breakfasts, select lunches and dinners as specified in the itinerary, 4-star accommodation (double occupancy), entrance fees for all sightseeing destinations, museum tour guides (Armenian and English), farewell dinner with live music and dance.

Space is limited. For more information, contact:
NorayrDaduryan@gmail.com
or (800) 826-7960- Carlo

Delve deeper and discover more with an award-winning Armenian teacher as your guide in Armenia.

ՀՈԳԵՐԱՆԳԻՒՏ

ԹԱԳՈՒՀԻԿԻ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Թագուհի Նիկողոսեանի մահուան առաջին տարուայ առթիւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 19 Յունուար 2020ին Փաստինակի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, 2215 E. Colorado Blvd. Pasadena CA 91107:

Խնդրողներն են՝

Տէր եւ Տիկ. Վահէ եւ Սեղա Նիկողոսեան եւ զաւակունք Տիկ. Անահիտ Պալեան եւ զաւակունք Տիկ. Սիլվա Նիկողոսեան եւ զաւակունք

ՀՈԳԵՐԱՆԳԻՒՏ

ԼՈՒԼՈՒ (ԽԱՅԵԱՆ) ՖԵՐՄԱՆԵԱՆ

Լուլու (Խայեան) Ֆերմանեանի մահուան քսաներորդ (20) տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Կիրակի, 26 Յունուար, 2020-ին, Ս. Պետրոս Հայց. Առաքելական եկեղեցւոյ մէջ, 17231 Sherman Way, Van Nuys յաւարտ Ս. Պատարագի:

Հանգուցեալին յիշատակը յարգողներէն կը խնդրուի ներկայ գանուիլ:

Սպակիրներ՝

Տէր եւ Տիկին Արա Ֆերմանեան

Վիգէն Գույումճեան

ՑԱԼԱԿԳՈՒԹԻՒՆ

Խոր ցաւով տեղեկացանք մահը լու Անձելըսահայ համայնքի ծանօթ բժիշկներէն Տօքթ. Զաւէն Արսլանեանի մօր՝ Սոնա Արսլանեանի մահը:

Այս տխուր առթիւ «Մասիս» շաբաթաթերթի խմբագրական ու վարչական կազմերը կը յայտնեն իրենց խորագովաց ցաւակցութիւնները հանգուցեալի բոլոր պարագաներուն:

«ՄԱՍԻՍ»

ՎԱՐՉՈՒ ՄՐԱՇ ԱՄԲՈՂՋՈՒԹԵԱՄԲ ԲԱՐԵՎԱՐԴՈՒԱԾ

ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԵՋ (200 Հոգի ՀԱՄԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

1060 N. ALLEN AVE. PASADENA CA 91104
(626) 797-7680

www.massisweekly.com
Updated Every Friday

Դուք արժանի Եք հաշուլըլելուն

Մարդահամարը տեղի պիտի ունենայ այս Գարնան

Մարտի կեսեն սկսեալ, կրնանք պատասխանել ինն պարզ հարցումներու, որպեսզի կարենանք օգնել տեղեկացնելու, թէ մեր համայնքներուն մէջ, յաջորդ տարի դրամը ինչպէ՞ս պէտք է ծախսուի:

Բոլոր հարցումները պաշտպանուած են եւ գաղտնի:

Իմացեք աւելին՝ այցելելով CaliforniaCensus.org կայքը: